

RATKOVEC, barokni dvorac uz cestu između Zlatara i Martinšćice. Sagradila ga je obitelj Jelačić na prijelazu XVIII/XIX. st. Tlocrt mu je u obliku slova »L«. Na pročeljima je jednostavna, plošna arhitektura. LIT.: V. Marković, Barokni dvorci Hrvatskog zagorja, Zagreb 1975. — Horvat—Matejčić—Priatelj, Barok.

RATKOVICA, selo u Slavoniji, SI od Nove Kapele. Poviše sela gotička crkva Sv. Mihovila (s tragovima zidnih slika), četverokutne osnove sa zaobljenim svetištem i gotičkim dovratnikom na ulazu; obnovljena (1977) u duhu romanike. God 1660. navodi se da se crkva nalazi u »Gratkovpotoku«, a 1695. u »Ratkipotoku«. Za osmanlijske vlasti bila je karaula.

LIT.: G. Szabo, Terra Dobouch, VJHAD, 1912, str. 124–128. — Z. Horvat i I. Mirnik, Graditeljstvo srednjeg vijeka u Požeškoj kotlini, u zborniku: Požega 1227–1977, Požega 1977. — D. Vukičević-Samaržija, Sakralna gotička arhitektura u Slavoniji, Zagreb 1986. A. Ht.

RATKOVIĆ, Marin ili Maroje (Zavar), zlatar (Dubrovnik, XV. st.). Ukrašavao je u svojoj radionici srebrom i plemenitim kamenjem oružje, posebno mačeve, pa je 1494. ukrasio biserima i draguljima mač za tur. sultana Bajazida II. Držao je više učenika, a posljednji put se spominje 1522.

LIT.: C. Fisković, Dubrovački zlatari od XIII. do XVII. stoljeća, SHP, 1949, 1, str. 165, 243.

RATKOVIĆ, Radmil, klesar i graditelj (XV. st.) rodom iz Hvara. Stupio 1444. u nauk kod Jurja Dalmatinca kao dvanaestogodišnji dječak. Razvio se u samostalnoga majstora; surađivao s Jurjem na gradnji šibenske katedrale, a poslije je desetak godina poslovno vezan s Nikolom Firentincem. God. 1469. radi na crkvi Santa Maria in castello u Fermu.

LIT.: I. Fisković, Neki vidovi umjetničkog rada Jurja Dalmatinca u Šibeniku i Splitu, Radovi HJZ, 1981, 27–28, str. 127, 157, 173. I. Fis.

RATKOVIĆ, Radosav, klesar (Dubrovnik, XVI. st.). S Radosavom Lucićem izveo je 1520. renesansni trijem nad juž. arkadama dominikanskoga klaustra u Dubrovniku, ali ga nije potpuno dovršio. Za vrijeme franc. okupacije trijem je zazidan i poslije pretvoren u knjižnicu. — U Dubrovniku se spominju i drugi članovi klesarske porodice Ratkovića, Radovan (1447), Živko (1448) i Petar Radovljec (1519); oni sudjeluju kod različitih klesarskih i graditeljskih radova.

LIT.: C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV. i XVI. stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947, str. 44, 78, 93, 120, 152. — F. Kovačević, Dominikanski samostan, Dubrovnik 1956, str. 45. D. Kt.

RAVANJSKA, selo blizu Masleničkog ždrišta u Velebitskom kanalu. Na groblju je crkva Sv. Jurja originalna oblika. Današnje je svetište prvotna crkva, na koju su pod pravim kutom sa S i Z strane dograđena naknadna proširenja. Prvotna predromanička crkva ima četverokutnu osnovu s polukružnom apsidom i s elipsastom kupolom u slijepom tamburu podignutu na trompama. Čunjasti krov od lomljenih ploča rekonstruiran je 1983.

LIT.: I. Petricoli, Crkva Sv. Jurja u Ravanjskoj, SHP, 1963, 8–9. — T. Marasović, Prilog morfološkoj klasifikaciji ranosrednjovjekovne arhitekture u Dalmaciji, u knjizi: Prilozi istraživanju starohrvatske arhitekture, Split 1978. — Isti, Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji, Split 1994. I. Pet.

RAVEN, selo JZ od Križevaca. U Malom Ravenu u župnoj crkvi Sv. Ladislava očuvao se u svetištu gotički zvjezdasti svod s konzolama rebra u obliku ljudskih glava. Brod crkve i pročelni zvonik oblikovani su prigodom barokno-klasicističke obnove (1803–22). U Velikom Ravenu plemići Zdenčaj sagradili su u drugoj pol. XVIII st. jednokatnu kuriju i uređili velik perivoj.

LIT.: UTH—Križevci.

RAVNO, selo na Z rubu Popova polja. Crkva Uznesenja Marijina izgrađena je 1578–79. Z od sela, na groblju je crkva Sv. Roka, podignuta vjerojatno krajem XVI. ili poč. XVII. st., znatno stradala u potresu 1667, obnovljena 1825. U crkvi je drveni kip Sv. Nikole iz XVIII. st. Crkva Sv. Nikole na lok. Crkvište, J od naselja Rupni Do, spomenuta je prvi put 1624. Pročelje joj je prizidano oko 1890. Blizu naselja su četiri nekropole sa stećcima, ukupno 33 spomenika. — U ratu 1991–92. selo je potpuno razrušeno; oslobođanjem toga područja obnovljena je crkva Uznesenja Marijina.

RAZMILOVIĆ (Radmilović), Bone, minijaturist (Split, vjerojatno 1626–18. X. 1678). Kao redovnik franjevačkoga samostana na Poljudu u Splitu ukrasio je 1670. i 1675. minijaturama dvije knjige *Psalteriuma* koje se čuvaju u tome samostanu. Kodeks je signirao hrvatski (Fra Bone Rasmilovich) i latinski (F. Bonavent. Spalatensis). Pojedini su inicijali ili stranice tih kodeksa bogato ukrasili motivima isprepletenih raznobojnih vrpca, baroknim kartušama i realističkim prikazima cvijeća i kukaca.

RATKOVEC

Nekoliko figuralnih kompozicija umetnutih u iluminacije nisu Razmilovićev rad, već se radi o izrezanim i nalijepljenim obojenim bakrorezima. R. pokazuje svoje kvalitete u zanatskoj vještini, u naivnome naturalizmu i u svježini kolorita, čime postiže nepobitnu izvornu draž. Njegovo su djelo i pet inicijala u *Graduale et antiphonarium de sanctis* u franjevačkome samostanu u Hvaru.

ilustracija na str. 140

LIT.: K. Šegvić, Razmilovićevi koralji, Sveta Cecilija, 1916, 1. — K. Priatelj, Barok u Splitu, Split 1947, str. 82–83. — C. Fisković, Dubrovački sitnoslikari, Prilozi—Dalmacija, 1950. — Isti, O splitskom književniku Jurju Dragišiću de Caris, Split 1962, str. 28. — K. Priatelj, Hrvatski inicijali fra Bone Razmilovića, Zbornik (radova) Narodnog muzeja (Beograd), 1975, 8. — Horvat—Matejčić—Priatelj, Barok. K. Plj.

RAZVOR, barokni dvorac uz cestu između Kumrova i Desinića. Sagradila ga je obitelj Erdődy krajem XVIII. st. Tip je jednokrnlloga dvorca četverokutne osnove. Izbor plastičnoga ukrasa upućuje na štajersko podrijetlo stila.

LIT.: V. Marković, Barokni dvorci Hrvatskog zagorja, Zagreb 1975.

RAŽANAC, selo na obali J dijela Velebitskoga kanala, spominje se u XIV. st. Uz samu luku očuvani su ostaci utvrde sagrađene 1507. Župna crkva Gospe od Ružarija neoromanička je građevina sagrađena 1856. na mjestu starije. U njoj se čuvaju dijelovi drvenih baroknih oltara. Nedaleko od mjesta nalazi se crkva Sv. Andrije gotičkih oblika iz XV. st.

LIT.: C. F. Bianchi, Zora cristiana, II, Zora, 1879, str. 279–281. — M. Stagličić, Neostilska arhitektura u zadarskoj regiji, Prilozi—Dalmacija, 1985, str. 242–243. E. Hi.

REBERSKI, Ivanka, povjesničarka umjetnosti (Zagreb, 20. I. 1932). Na Sveučilištu u Zagrebu diplomirala je povijest umjetnosti 1959, magistrirala bibliotekarstvo i dokumentaciju te doktorirala 1979 (*Slikarstvo Otona Postružnika*). Radi u Institutu za povijest umjetnosti u Zagrebu od 1966; organizirala je rad na fundamentalnoj dokumentaciji za povijest umjetnosti, urednica je časopisa »Radovi IPU« od 1983. i ravnateljica Instituta od 1991. Proučava moderno slikarstvo, poglavito hrv. slikarstvo 25-ih godina. Autorica je izložbe »Realizmi dvadesetih godina i hrvatsko slikarstvo« (1994), retrospektivne izložbe O. Postružnika (1976, 1980) i A. Krizmanić (1985, 1986) te suradnica na više izložaba (»Sveti trag«, 1994). Izdala je bibliografije umjetnika, povjesničara umjetnosti i stručnih publikacija (ŽU, 1973).

BIBL.: Osnivanje fundamentalne dokumentacije za povijest umjetnosti, Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 1970, 1–2; »Zemlja« u riječi i vremenu, ŽU, 1970, 11–12; Dokumentacija, u katalogu: »Zemlja« — kritička retrospektiva, Zagreb 1971; Oton Postružnik 1923–1976 (katalog), Zagreb 1976; Teze za Postružnika, Bulletin JAZU, 1978, 45–46; Između Proletnog salona i »Zemlje«, ŽU, 1980, 29–30; Nove spoznaje o slikarstvu Ivana Reina, ibid., 1983, 35; Kamilo Ružička u kontekstu hrvatskog slikarstva, ibid., 1985, 39–40; Anka Krizmanić (katalog), Zagreb 1986; Oton Postružnik — u znaku likovne preobrazbe, Zagreb 1987; Hrvatsko slikarstvo dvadesetih godina u kontekstu evropskih tendencija novog realizma, Peristol, 1988–89, 31–32; Prilog valorizaciji slikarstva Anke Krizmanić, ŽU, 1989, 45–46; Evropski doprinos Ive Režeka: parisko-praška faza (1919–1928), Radovi IPU, 1989, 12–13; Mediteranska komponenta realizma dvadesetih godina u hrvatskom slikarstvu, Prilozi—Dalmacija (Priatelj zbornik, II), 1992; Anka Krizmanić, Zagreb 1993; Realizmi dvadesetih godina — magično, klasično, objektivno i hrvatsko slikarstvo (katalog), Zagreb 1994. Ž. D.

RECCHINI, Teresa, slikarica (XVIII. st.); rodom iz ugledne porečke obitelji. Naivna barokna narativnost obilježje je njezinih slika Čuda Sv. Nikole Tolentinskog iz 1738. u porečkoj katedrali. Izdala je i tri slike za crkvu Gospe od anđela u Velome Lošnju.

LIT.: Horvat—Matejčić—Priatelj, Barok.